

IRAK-TÜRKİYE YUVARLAK MASA TOPLANTISI: 13 YILIN ARDINDAN YENİ DÖNEM BAŞLANGICI

SONUÇ RAPORU

13.05.2024

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 22 Nisan 2024 tarihinde Bağdat'a gerçekleştirdiği resmî ziyaret, Türkiye'nin dış siyaseti açısından önemli olmuştur. Bu ziyaret, iki ülke arasındaki güçlü ilişkilerin tazelenmesine vesile olmasının yanı sıra ekonomik açıdan yeniliklerin yaşanmasına yol açmıştır.

Ziyaret vesilesiyle iki ülke lideri bir araya gelmiş, farklı alanlarda farklı anlaşmalar imzalanmış, kardeşlik ve komşuluk ilişkileri yeniden canlanmıştır. Aynı zamanda bu ziyaret, bir tek başkanlar düzeyinde kalmayıp, T.C. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, T.C. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, T.C. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, T.C. Savunma Bakanı Yaşar Güler, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, T.C. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı İbrahim Kalın, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ile Cumhurbaşkanı Dış Politika ve Güvenlik Başdanışmanı Büyükelçi Akif Çağatay Kılıç'ın da yer aldığı geniş bir heyeti kapsamıştır.

Ziyaret vesilesiyle Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu-DEİK, İş Konseyi Karşı Kanat Kuruluşu "Irak Ticaret Odaları Federasyonu-FICC" ile düzenlediği yuvarlak masa toplantısında, Türk iş insanlarının Iraklı iş insanları ile bir araya gelmelerini sağlamıştır. İki ülke arasındaki ekonomik bağların daha da güçlenmesine vesile olmuştur.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Irak Ziyaretinin Önemi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Bağdat ziyareti bölgenin istikrarı açısından önemli olmuştur. Erdoğan, ziyareti sırasında önce Irak Cumhurbaşkanı Abdullatif Reşid ile bir araya gelmiş, ardından Irak Başbakanı Muhammed Şiya es-Sudani ile görüşmüştür. Görüşmeler sırasında başta "Kalkınma Yolu Projesi" olmak üzere su sorunu ve iki ülkeyi yakından ilgilendiren önemli meseleler ele alınmıştır. Buna ilaveten ticaret, sağlık, turizm, enerji, güvenlik, ulaştırma, altyapı ve çevre alanlarında da önemli görüşmeler sağlanmış ve 1'i DEİK-FICC arasında imzalanan anlaşma olmak üzere toplamda 26 anlaşma imzalanmıştır.

Ticaret Hacminin Artması ve İkili Rakamlar

Ülkemize sınırdaş olan Irak ile ticari ilişkilerimiz gün geçtikçe gelişmektedir. Ekonomisi petrole dayalı olan Irak'ın 2023 yılındaki GSYH'si 206 milyar dolar civarında olmuştur. Kişi başına düşen GSYH ise 5.016 dolar olarak ölçülmüştür.

Ziyaretinde iki ülke arasındaki ticaret hacminin 2022 yılında 24,2 milyar dolar, 2023

yılında ise 19,9 milyar dolar olduğunu vurgulayan Bakan Bolat, açıklamalarına, "Irak'a ihracatımız, 2023'te bir önceki yıla göre yüzde 7,2 azalarak 12,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde Irak'tan ithalatımız yüzde 31,1 düşüşle yaklaşık 7,2 milyar dolar oldu. Dış ticaret dengesi ülkemiz lehine olurken, dış ticaret fazlamız geçen yıl 5,6 milyar dolar düzeyinde hesaplandı. Cumhurbaşkanımızın

IRAK-TÜRKİYE YUVARLAK MASA TOPLANTISI:
13 YILIN ARDINDAN YENİ DÖNEM BAŞLANGICI

ziyaret edeceği Irak ile yakın dönemde 15 milyar dolar, Kalkınma Yolu Projesi'nin tamamlanmasıyla 2030'da 20 milyar dolar ihracata ulaşılması hedefleniyor." sözleriyle devam etmiştir. Bakan Bolat'ın Kalkınma Yolu Projesi ile ticaret hacminin artacağını dile getirmesi dikkat çekmiştir.

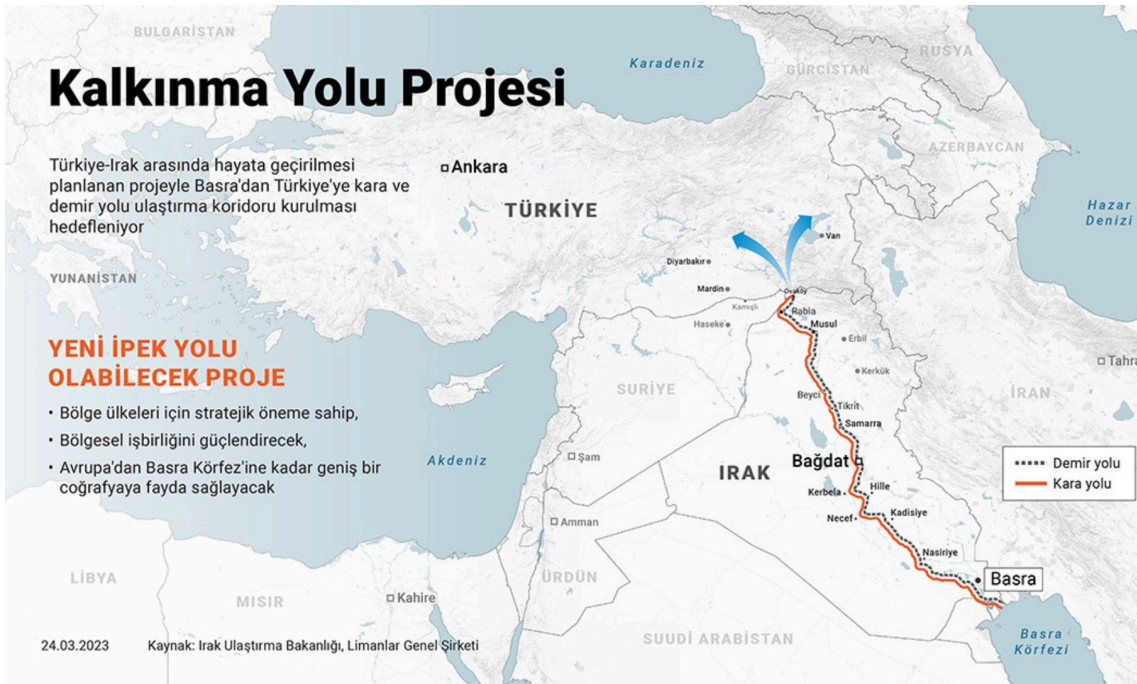
Kalkınma Yolu Projesi'nin Önemi

Temelleri 2005 yılında atılan Kalkınma Yolu Projesi, bölgenin ekonomik refahı açısından son derece önemli olacaktır. Basra Körfezi'nden (Arap Körfezi'ni) başlayarak Nasiriye, Necef, Bağdat ve Musul gibi Irak'ın önemli kentlerinden geçerek Türkiye'ye ulaşacak yolun sonu Avrupa Londra'ya kadar uzanacaktır. Arap Yarımadası'ndaki malların kolaylıkla Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınacağını ve Türkiye'nin bu projede önemli rol alacağını göstermektedir. Proje, hem Türkiye'nin hem bölgenin ekonomik refahı açısından önemli olup, gelir ve ticaret akışkanlığının sağlanmasında önemli katkıda bulunacaktır.

Bakan Bolat, projenin önemini bir kez daha vurgulayarak, "Proje kapsamında yaklaşık 1.176 kilometre uzunluğunda, yüksek hızlı yük ve yolcu taşımasına uygun demir yolu ve 1.190 kilometre uzunluğunda otoyol inşa edilecektir. Kalkınma Yolu Projesi'nin, Irak'ta Anbar kenti ve Basra Körfezi'nden ilerlemek suretiyle, çeşitli illeri geçmesi öngörüldüğünden, Irak'a ihracatımızı ve lojistik kapasitemizi pozitif etkilemesi bekleniyor. Projeye, Orta Doğu ve Körfez bölgeleri başta olmak üzere Güneydoğu Asya ülkelerine yapılacak ihracatın tetiklenebileceği ve ihracat rakamlarımıza da olumlu yansımalarda bulunulması öngörülmüyor." ifadelerini dile getirmiştir.

"DEİK-FICC" Yuvarlak Masa Toplantısı

DEİK/Türkiye-İrak İş Konseyi, DEİK/Türkiye-İrak İş Konseyi, Karşı Kanat Kuruluşu "İrak Ticaret Odaları Federasyonu-FICC" iş birliğinde, T.C. Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Irak Ticaret Bakanı Atheer Davut el-Gariri, T.C. Ticaret Bakan Yardımcısı Mustafa Tuz-

cu, DEİK Başkanı Nail Olpak, FICC Başkanı Abdurezzak ez-Zuheyri ve DEİK/ Türkiye-İrak İş Konseyi Başkanı Halit Acar'ın katılımlarıyla düzenlediği yuvarlak masa toplantısı ile Türkiye'den farklı sektörlerden katılan iş insanlarını Iraklı iş insanları ile buluşturmuş, toplantı öncesi ve sonrasında yapılan ikili iş görüşmeleri sayesinde farklı sektörler arasında farklı anlaşmaların imzalanmasına katkıda bulunmuştur.

Toplantı sırasında imzalanan 26 anlaşmanın 1'i de DEİK-FICC arasında imzalanan Mutabakat Zaptı-MoU anlaşması olmuştur. İmzalanan anlaşmanın Türkiye-İrak arasındaki ticaret hacminin artmasına ve ileri zamanlarda oluşacak iş birliğine katkısının olacağı bildirilmiştir.

Bakan Bolat, toplantı sırasında verdiği açıklamasında, iki ülke arasında imzalanan anlaşmaların son derece önemli olduğunu, anlaşmalar sayesinde ilişkilerin daha da gelişeceğini dile getirmiştir.

Bakan el-Gariri ise, toplantı öncesinde Bakan Bolat ile verimli toplantı gerçekleştirdiğini, aşılması gereken konular hakkında

önemli çözümlere ve hedeflere varıldığını beyan etmiştir.

DEİK Başkanı Olpak, konuşmasında Kalkınma Yolu Projesi'ne önem vererek, projenin her iki ülke için önemli olacağını, her iki hükümetin de ikili ticareti geliştirmek için ticari adımları atmaya devam edeceğini beyan etmiştir.

Konu üzerinden açıklamada bulunan Türkiye-İrak İş Konseyi Başkanı Acar, "Şu anki ticaret ve yatırım hacmimiz buzdağının sadece görünen yüzü. DEİK Türkiye-İrak İş Konseyi olarak, ilerleyen zamanlarda var olan potansiyeli gün yüzüne çıkartıp, iki ülke arasındaki ilişkileri daha da geliştirmeye kararlıyız." ifadelerini dile getirmiştir.

FICC Başkanı ez-Zuheyri ise, toplantı ve anlaşma üzerinden, "Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'ın ziyareti ve Irak ile eş zamanlı olarak ekonomik forumun düzenlenmesi, özellikle Türk yatırımcıların katılımlarıyla önemli ve niteliksel bir olayı temsil etti. Bugün, Irak ve Türk halkları için yoğun ve tarihi bir gün oldu. Zira anlaşmaların imzalanmasına sahne oldu. İki ülke

arasında tüm sektörlerde ticaret ve yatırım iş birliğini geliştirmeye yönelik ikili bir anlaşma imzalandı. Bundan çok memnun kaldık!" sözlerini beyan etmiştir.

27 Türk iş insanının katıldığı Yuvarlak Masa Toplantısı'nda Cumhurbaşkanımız tarafından imzalanan anlaşmalar değerlendirilmiş, iki ülke arasındaki iş birliği artırmanın yolları ve ticari ilişkilerimizin daha da güçlendirilmesi için sunulan fikirler ele alınmıştır.

Ziyaret Sonrası Irak Yansımaları

Ziyaret sonrasında Irak tarafından gelen yorumlar olumlu yönde olmuştur. Irak Hükümet Sözcüsü Basim el-Avvadi, ziyaret sonrasında Erdoğan'ın mevkidaşı Reşid ve Başbakan es-Sudani ile bir araya gelmesinin son derece önemli olduğunu, yaklaşık 1 yıldır hazırlanan programın önemli sonuçlar doğurduğunu ve iki ülke arasında yeni döneme girildiğini söylemiştir.

Diğer yandan, Irak Ticaret Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanı Riyad Fahir el-Haşimi ise, Erdoğan'ın ziyareti ile iki ülke arasındaki ticaret hacminin ileri dönemde daha da artacağını, DEİK ve FICC'nin katkılarıyla, Kalkınma Yolu Projesi ve Türk şirketlerinin Irak'taki yatırımları konularına ilişkin "Ortak Ticaret Komisyonu" anlaşmasının imzalandığını beyan etmiştir.

Sonuç

13 yılın ardından 22 Nisan 2024 tarihinde Cumhurbaşkanımız ve beraberinde oluşturulan üst düzey heyet eşliğinde Bağdat'a gerçekleştirilen resmî ziyaret, iki ülke arasındaki ticaret hacminin artması açısından önemli olmuştur. Ziyaret kapsamında DEİK ve FICC ile yapılan ortak çalışma sonucunda Yuvarlak Masa Toplantısı kapsamında Türk iş insanlarının Iraklı iş insanları ile bir araya getirilmeleri de her iki ülkenin kalkınması açısından önemli bir adım olmuştur.

Son toplantıyı diğer toplantılardan ayıran en önemli özellik ise Kalkınma Yolu Projesi'nin ilk kez gündemde yer almış olmasıdır. Söz konusu Basra Körfezi'nden başlayan projenin Irak'ın önemli şehirlerinden devam edip Türkiye üzerinden Avrupa'ya devam etmesi ve Avrupa'nın diğer ucu Londra'da son bulması, tüm dünyanın odağını bölgeye çevirmesine yol açacaktır. Bu da Türkiye'nin bölgedeki konumunun daha da yükselmesine zemin hazırlamasının yanı sıra Türkiye-Irak arasındaki ticaretin artmasına vesile olacağını göstermektedir.

Kuruluş Yılı: 2001

Kurucu Başkan: Mehmet Ali Neyzi

Türkiye Tarafı Başkanı: Halit Acar

Firma ve Unvanı: Acarsan Holding A.Ş., Yönetim Kurulu Üyesi

Karşı Kanat Kuruluş: Irak Ticaret Odaları Federasyonu

Irak Tarafı Başkanı: Jaafar Rasool Al Hamadany

Firma ve Ünvanı: Irak Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu, Yönetim Kurulu Başkanı

DEİK/Türkiye-İrak İş Konseyi, 2001 yılında kurulmuştur. II. Körfez Savaşı sonrası dönemde özellikle inşaat, altyapı ve enerji sektörlerinde büyük bir yeniden yapılanmaya giren Irak'taki projelerin tanıtımında İş Konseyi önemli rol üstlenmiştir. Bu çerçevede, İş Konseyi olarak, Irak'ın yeniden yapılanmasına ilişkin birçok uluslararası etkinliğe iştirak edilmiş ve Irak'ın yeniden yapılanmasında lokomotif olan inşaat, altyapı ve enerji sektörlerinde etkinlikler düzenlenmiştir. Diğer yandan, DEİK/Türkiye-İrak İş Konseyi, Irak'ta iş yapmakta olan firmaların son dönemlerde bölgede yaşanan güvenlik zafiyeti, ekonomik problemler ve siyasi istikrarsızlığa bağlı olarak yaşadığı mağduriyetlerin çözülmesi ile alakalı aktif şekilde varlık göstererek Irak ve Türk tarafında yetkili makamlarla görüşmeler gerçekleştirmektedir.

SPONSORLARIMIZ

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office
No: 4 B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

[X](#) [@](#) [in](#) [v](#) [f](#) /deikiletisim | [X](#) [v](#) /deikint | www.deik.org.tr